

mészettel szemben. Az erkölcsös ember nem bántja az okatlan állatot, sőt irtózik attól, hogy fájdalmat okozzon nekik.

De nem okoz kárt az érzéketlen tárgyakban, fáknban, növényekben s általában a természet bármely alkotásában sem, mert lelkétől távol állanak az ily kegyetlenségek.

Az erkölcsös, nemes lélek különösen óvakodik kárt okozni a művészet alkotásaiban: képekben, szobrokban, könyvekben. Aki az emberi méltóságot magában megbecsüli, sohasem okoz kárt és fájdalmat másoknak, nem rútitja el, amit a természet vagy ember szépnek alkotott.

VII. RÉSZ.

Az örök életről.

79. A lélek halhatatlansága.

A keresztény egyház a Jézus tanításai alapján azt hiszi és tanítja, hogy az emberi élet a halállal nem semmisül meg, hanem a földi élet után egy másik, magasabb életben folytatódik. A lélek élete tehát a földi élettel nem fejeződik be, hanem az örökkévalóságban a tökéletesség felé fejlődik.

A leghosszabb emberi élet is csak egy kicsinyke fény, egy futócsillag a végtelenséghez képest. Az emberi lélek nem tűnhet el a semmiségben, nem záródhatik be egy koporsóba, hanem tovább él és fejlődik a Mindenható Isten szeretetében. Már az ókori népek hittek a lélek halhatatlanságában s a kereszténysejben igen -jelentős része lett a vallásnak.

A keresztény felekezetek a jövő életre vonatkozóan sincsenek teljesen egy nézeten. A róm ka-

tholikusok azt hiszik, hogy csak ők juthatnak az üdvösségre, mások elkárhoznak. A Kálvin követői pedig azt hirdetik, hogy csak azok üdvözülnek, akiket az isteni kegyelem kiválasztott előre (praedestnatio). Az unitáriusok és más szabadelvű vallásos gondolkozók pedig azt hiszik, hogy minden a fejlődés törvényének lévén alávétve, minden lélek az üdvösségre van hivatva. A bűn azonban hátráltatja a magasabb életbe való átlépést, de végleg nem akadályozza meg. Az őszinte megbánás és jó útra térés mindig tiszta kezesség az isteni szeretet elnyerésére. Isten büntetései arra valók, hogy megjavuljon a bűnös ember és az *életre* jusson. Az örök gyötrelém örök halál félelmetes helye: a pokol, ami hitünk szerint a jóra törekvő embereket nem zavarhatja. Csak azok jutnak a halálba, akik a bűnből nem tudnak megtérni. Ezek azonban kivételek, mert a teremtés, a világ általában jó és nem rossz.

Midőn az örökéletre gondolunk, akkor a lélek életéről van szó; a testnek nincsen szüksége az örök életre, sem a föltámadásra. A szentírás is azt tanítja: A por földdé lesz, mint azelőtt volt, a lélek pedig megtér az Istenhez, aki adta volt (Préd. 12, 9.).

80. A halhatatlanság hite és a földi élet.

A földi élet csak egy kis része az örökkévalóságnak s e rövid életet fel kell használni az örökkévalóság nagy céljainak megvalósítására, mely a jónak és igaznak művelése és terjesztése a rosszal szemben. A keresztény egyház feladata épen ezért az, hogy ezt az életet igyekezzék minden eszközzel jobbá és nemesebbé tenni.

Az igaz ember nem azért cselekszik becsülétesen, hogy jutalmat nyerjen. Azonban az élet vi-

gasztalan volna, ha az erényre nem következnek be soha az elismerés, a jutalom. A szép és nemes élet, az igazságos pályafutás örökkévaló, halhatatlan élet záloga.

Akinek a lelkében ilyen hit van, azt cselekedeteiben is az vezérli. Ha ismerem hitedet, ismerlek tégedet, ki tudom számítani cselekedeteidet is, így szólt egy nagy vallásos szellem.

Jézus életének fönségét az adja meg, hogy tántorithatatlanul hitt a lélek halhatatlanságában. Az ő nagy hite vezéreljen mindenkör minket, hogy legyen valóság az ige: *Én vagyok a feltámadás és az élet, aki én bennem hiszen, ha meghal is él.* (Ján. 15, 25.)

Ez a hit adja meg az erkölcsi világrendnek alakját, tartalmát és célját. A maga isteni hivatásának tudatára ébredő lélek soha, egy percig sem téveszti el szeme elől ezt a fönséges nagy igazságot.

— Ugy szerette Isten a világot, hogy az ő egyetlen egyszülött fiát adá, hogy senki, a ki őbenne hiszen, el ne vesszen, hanem örök életet éljen. (Ján. 3, 16.)

Aki az én beszédeimet hallgatja és hiszen annak, aki engemet elküldött, örök élettel bir. (Ján. 5, 24.)

Isten nem a holtaknak, hanem az élőknek Istene. (Mt. 22, 32.)